

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Overheid, bedrijven en illegalen

Loo, M. van het

Citation

Loo, M. van het. (1994). Overheid, bedrijven en illegalen. *Bestuurskundige Berichten*, 9(2), 8.
Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233787>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233787>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Overheid, bedrijven en illegalen

Mirjam van het Loo

Eén van de sectoren in Nederland die draait op illegalen is de confectie. In Nederland zijn in naai-ateliers meer dan 3000 illegale Turken werkzaam. De kracht van de ateliers is dat ze dicht bij de marktzitten en zo snel op de mode kunnen inspelen.

Werkweken tussen de 60 en 80 uur tegen een loon van fl.10,- per uur of minder zijn geen uitzondering

De situatie in de illegale sector is echter verontrustend. De lonen zijn laag, de behuizing is slecht en de belasting- en arbeidswetgeving wordt ontdoken. Werkweken tussen de 60 en 80 uur tegen een loon van fl.10,- per uur of minder zijn geen uitzondering. De politieke druk om iets te doen aan deze verontrustende situatie neemt de laatste tijd toe. Voorgestelde maatregelen zijn het instellen van een keurmerk voor "nette" bedrijven en meer inspanningen tot het oprullen van illegalen.

Als de arbeidsomstandigheden in Nederland vergeleken worden met die in de confectie-industrie in Turkije, dan komen illegalen in Nederland er nog niet eens zo slecht af. In Turkije zijn de arbeidsomstandigheden nog slechter en doen illegalen hetzelfde werk voor minder geld. De arbeiders die in Turkije in de confectie-industrie werken, worden ook illegalen genoemd, omdat ze niet verzekerd zijn tegen ziektekosten en geen lid van een vakbond zijn.

Een actief opsporingsbeleid is dus nodig. Dit zijn ferme uitspraken die de laatste tijd veel hoorbaar zijn. De vraag is echter of deze opmerkingen wel terecht zijn.

Als gevolg van deze slechte arbeidsomstandigheden bestaat een hoge migratiedruk vanuit Turkije naar Amsterdam en andere westerse steden. Dit mede omdat Nederlandse kledingdetailisten geen invloed kunnen uitoefenen op verbetering van de arbeidsomstandigheden in de toeleverende bedrijven. In deze bedrijven ontbreekt het vaak aan vrijheid van organisatie, collectieve onderhandelingen en arbeidszekerheid. Ook is er sprake van discriminatie van vrouwelijke werknemers. Als de Nederlandse kledingdetailisten echter maatregelen tegen de slechte arbeidsomstandigheden in toeleverende bedrijven nemen en geen kleding uit Turkije meer inkopen, dan heeft dit ook negatieve consequenties. Dit zou namelijk de migratiedruk richting het Westen enorm doen toenemen.

Illegale arbeid is bij de wet verboden. De staat verdient echter aan illegalen en gedooft deze dan ook. Daarmee voor-

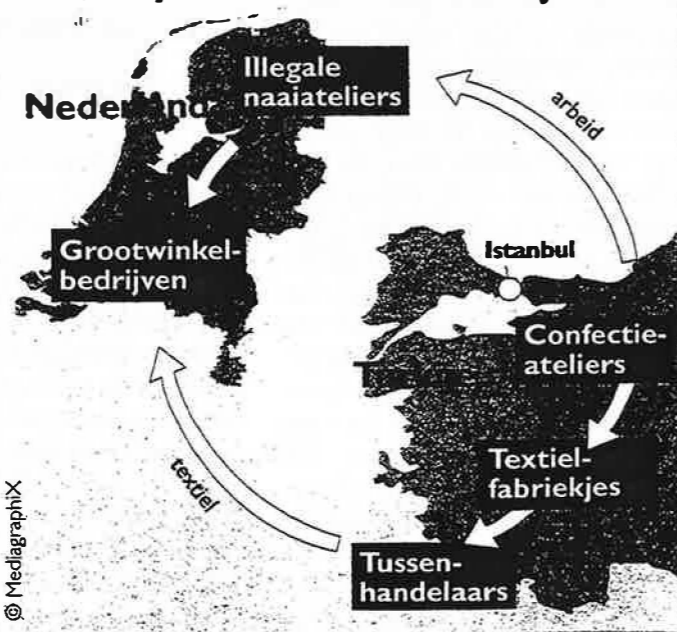
Het probleem van de illegalen moet hard aangepakt worden. Illegalen nemen onze banen in.

komt zij dat honderden bedrijven en complete bedrijfstakken in elkaar storten. Er bestaat dus een stilzwijgend "contract" over het gedogen van illegalen. Ook is het zo dat illegalen werk doen dat geen Nederlander zou willen doen. Voor een actief opsporingsbeleid lijkt in de huidige gedoogsituatie dus iedere rechtvaardiging te ontbreken. Illegalen kunnen echter wel een bedreiging vormen voor legale allochtonen. Deze laatste zouden in de werkloosheid worden gedrukt door de illegalen.

Maatregelen ter bestrijding van illegale arbeid hebben meer effect als tegelijkertijd een nieuwe wet het mogelijk maakt werklozen die daartoe in staat zijn, te verplichten het werk van illegalen over te nemen. ▽

bron 1) Krikke, H.: Clandestien gestikt voor u: textielgiganten bevorderen komst van illegale migranten, in: Onze Wereld, april, 1994

Textielcyclus Nederland-Turkije

De gemeenteraadsverkiezingen zitten er weer op. Nieuwe wethouders hebben inmiddels

hun posten bekleed. Velen van hen zullen de komende jaren geconfronteerd worden met verschillende aanbiedingen vanuit het bedrijfsleven. Etentjes, vrijkaartjes, drank, enz. Van de wethouders wordt door die bedrijven ook een tegenprestatie verwacht. In dit artikel wil ik ingaan op de mate waarin wethouders worden geconfronteerd met zulke verleidingen en de manier waarop zij hiermee omgaan.

Mirjam van het Loo

Trouw (26-02-94) heeft een onderzoek gedaan naar corruptie onder wethouders. Het bedrijfsleven blijkt zich te bedienen van een breed scala aan verleidingen. De meeste wethouders krijgen wel eens een aanbod voor een "etentje met bijbedoelingen". Eén op de drie krijgt wel eens vrijkaarten aangeboden. Eén op de tien wethouders wordt "vaak" benaderd met drank en rookwaren. In totaal maakt 20% van de ondervraagde wethouders melding van reises in binnen- en buitenland.

etentjes	55%
vrijkaarten	38%
drank, rookwaren	30%
reizen binnenland	11%
reizen buitenland	9%
congres binnenland	9%
woning, woonomgeving	3%
congres buitenland	3%
geld, leningen	2%
vakantie(huis)	2%

De meeste pogingen tot verleiding vinden binnen de volgende twee belangrijke economische sectoren plaats. Op de bouwmarkt lopen projectontwikkelaars en aannemers bij gemeentebesturen de deur plat om opdrachten binnen te halen. Vooral in gemeenten die zich snel uitbreiden staan wethouders aan velerlei verleidingen bloot. Ook in de gokwereld zijn pogingen tot corruptie bijna aan de orde van de dag. De forse winsten, het strengere beleid ten opzichte van gokken en het lokale niveau van beslissingen maken dat lokale bestuurders in toenemende mate door gokexploitanten benaderd worden.

Over wethouders en corruptie

ook voor een gemeente belangrijk met deze bedrijven contacten te onderhouden, omdat vaak met deze bedrijven gewerkt moet worden. Bedrijven lobbyen en masseren, maar gaan zelden té ver.

Toch is het belangrijk dat wethouders bij hun aantreden worden ingelicht over wat zij, met hun portefeuilles, kunnen verwachten. Strakke wettelijke regels zijn niet geschikt, omdat in elke gemeente de situatie anders is en iedere wethouder het op zijn eigen manier doet. De cultuur die binnen een bestuurlijk apparaat heerst, heeft grote invloed op de omgang met corruptie. Als er een cultuur heerst waarin veel toelaatbaar is, is het moeilijk om zelf de verleidingen te weerstaan. Belangrijk is dus dat er een cultuur ontstaat waarin goede onderlinge controle mogelijk is. Wethouders moeten een dubieus aanbod direct in het college van B en W bespreken. Verantwoordelijkheid voor moeilijke beslissingen wordt dan gedeeld.

Corrupte ambtenaren en politici zijn geen nationaal probleem

Komteencorruptiezaak wel in de openbaarheid dan gaat dit ten koste van de betrouwbaarheid van de politiek en de partijen hierbinnen. Wethouders die het niet zo nauw nemen zijn een bedreiging voor ons politieke systeem. Toch vind ik het terecht dat de media publiceren over corrupte wethouders. Bij het lezen van deze berichten moet iedereen echter wel in zijn achterhoofd houden dat de meeste wethouders wél weten waar de grenzen liggen.

Natuurlijk is het moeilijk een precieze grens te leggen tussen wat nog wel toelaatbaar is en wat niet meer. Wanneer sluipt er iets negatiefs in een presentje of een etentje? Vaak geven bedrijven alleen zo'n presentje om de relatie met het gemeentebestuur te onderhouden en niet om daar meteen een tegenprestatie voor terug te zien. Het is

Corrupte ambtenaren en politici zijn geen nationaal probleem. Dat die indruk ontstaat heeft te maken met het toenemend falen van de overheid in het uitoefenen van haar taak. Voor de burger wordt dat verloederende imago door elk incident versterkt. Door het aanscherpen van regeltjes is veel wetgeving niet meer uitvoerbaar. Dit heeft zijn weerslag op bestuurders en kan eerder tot ontsporingen leiden. De overheid moet kritischer op zichzelf worden in haar relatie tot de bevolking. Dat wil niet zeggen dat wethouders geen kleine geschenken mogen aannemen. Belangrijk is dat zij zich bij het nemen van beslissingen niet laten beïnvloeden door deze geschenken. Zo ontstaat een situatie waarin het geven van presentjes niet of nauwelijks loont. ▽